

Immunologia Mèdica

2015/2016

Codi: 102928

Crèdits: 4

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2502442 Medicina	OB	3	0

Professor de contacte

Nom: Ricardo Pujol Borrell

Correu electrònic: Ricardo.Pujol@uab.cat

Utilització de llengües

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Equip docent

Marta Vives Pi

Oscar de la Calle Martin

Eva Maria Martinez Caceres

Candido Juarez Rubio

Manuel Hernández González

Maria Jose Amengual Guedan

Maria Esther Moga Naranjo

Mónica Martínez Gallo

Prerequisites

És aconsellable que l'estudiant hagi assolit unes competències bàsiques en Biologia Cel·lular, Bioquímica i Biologia Molecular

És absolutament necessari haver assolit uns coneixements suficients en: Anatomia general i específica dels diferents òrgans i sistemes; Fisiologia general i específica de diferents òrgans i sistemes.

L'estudiant adquirirà el compromís de preservar la confidencialitat i secret professional de les dades que pugui tenir accés per raó dels aprenentatges als serveis assistencials. També en mantenir una actitud d'ètica professional en totes les seves accions

Objectius

1) Assolir el coneixement essencial dels elements moleculars, cel·lulars, anatòmics i del funcionament del sistema immunitari (SI) a l'individu sa.

2) Conèixer de forma general el paper del sistema immunitari en els següents processos patològics:

- a. Infeccions
- b. Al·lèrgies i mecanismes d'hipersensibilitat en general
- c. Malalties autoimmunitàries i altres malalties immunomediades
- d. Immunodeficiències

e. Immunologia tumoral i malalties paraneoplàssiques immunomediades

f. Trasplantament i rebuig

3) Comprendre els mecanismes d'actuació de les teràpies de base immunològica (vacunes, immunosupressors, immunoteràpia, ..)

4) Conèixer i entendre les proves diagnòstiques i estudis que tenen valor diagnòstic per a les patologies en les que el sistema immunitari hi està involucrat.

Competències

- Demostrar que comprèn els mecanismes de les alteracions de l'estructura i de la funció dels aparells i sistemes de l'organisme en situació de malaltia
- Demostrar que comprèn les ciències bàsiques i els principis en els que es fonamenten
- Demostrar que comprèn les manifestacions de la malaltia sobre l'estructura i funció del cos humà
- Demostrar que comprèn l'estructura i funció de l'organisme humà en situació de malaltia en les diferents etapes de la vida i en els dos sexes
- Demostrar que comprèn l'estructura i funció dels aparells i sistemes de l'organisme humà normal en les diferents etapes de la vida i en els dos sexes
- Demostrar que comprèn l'organització i les funcions del genoma, els mecanismes de transmissió i expressió de la informació genètica i les bases moleculars i cel·lulars de l'anàlisi genètica
- Demostrar que coneix els fonaments i els processos físics, bioquímics i biològics que permeten comprendre el funcionament de l'organisme i les seves alteracions
- Demostrar que coneix i comprèn les funcions i interrelacions dels aparells i sistemes en els diversos nivells d'organització, els mecanismes homeostàtics i de regulació, així com les seves variacions derivades de la interacció amb l'entorn
- Demostrar un nivell bàsic d'habilitats de recerca.
- Establir el diagnòstic, pronòstic i tractament sustentant les decisions amb la millor evidència possible i un enfocament multidisciplinari basat en les necessitats del pacient i que impliqui tots els membres de l'equip de salut, així com l'entorn familiar i social
- Formular hipòtesis i recollir i valorar de manera crítica la informació per a la resolució de problemes seguint el mètode científic.
- Indicar les tècniques i procediments bàsics de diagnosi i analitzar i interpretar els resultats per precisar millor la naturalesa dels problemes
- Mantenir i actualitzar la seva competència professional, prestant una importància especial a l'aprenentatge autònom de nous coneixements i tècniques i a la motivació per la qualitat.
- Organitzar i planificar adequadament la càrrega de treball i el temps en les activitats professionals
- Plantejar i proposar les mesures preventives adequades a cada situació clínica

Resultats d'aprenentatge

1. Comprendre el paper dels polimorfismes genètics en la resposta immune
2. Demostrar un nivell bàsic d'habilitats de recerca.
3. Descriure els peculiars mecanismes genètics que generen gens singulars a cada limfòcit durant el seu desenvolupament.
4. Descriure els principis terapèutics aplicables a les malalties immunomediades.
5. Descriure la posició i objectius de la immunologia entre les ciències bàsiques de la salut.
6. Descriure les principals formes d'immunoteràpia preventiva, especialment les vacunes i el mecanisme pel qual confereixen protecció.
7. Diferenciar les funcions del sistema immunitari i la manera com interacciona amb els altres aparells i sistemes i amb els gèrmens de l'entorn per desenvolupar una resposta immunitària de defensa
8. Enumerar les principals lesions i canvis funcionals que el sistema immunitari pot originar
9. Explicar els fonaments bioquímics i biològics del funcionament del sistema immune
10. Formular hipòtesis i recollir i valorar de manera crítica la informació per a la resolució de problemes seguint el mètode científic.

11. Identificar el paper de les estructures disperses del sistema immunitari i els seus òrgans difusos en l'ontogènia de les cèl·lules del sistema immunitari.
12. Identificar els principals mecanismes pels quals el sistema immunitari pot donar lloc a malalties o contribuir-hi
13. Identificar les indicacions de les proves immunològiques.
14. Identificar les malalties paradigmàtiques dels diferents tipus de malalties immunomediades
15. Interpretar en el context fisiològic i patològic les principals tècniques aplicables per determinar l'estat del sistema immunitari i per diagnosticar les malalties immunomediades.
16. Mantenir i actualitzar la seva competència professional, prestant una importància especial a l'aprenentatge autònom de nous coneixements i tècniques i a la motivació per la qualitat.
17. Organitzar i planificar adequadament la càrrega de treball i el temps en les activitats professionals.

Continguts

Continguts de l'assignatura per unitats didàctiques

Bloc 1 Immunologia bàsica

UD1 Introducció a la immunologia

UD2 Immunitat Natural

UD3 Els receptors clonals i els seus lligands

UD4 Cel·lules del sistema immune

UD5 La resposta immunitària desenvolupament, efectors, regulació i reducció

Bloc 2 Immunopatologia

UD6 La resposta immune en el organisme sencer, respostes al agents infecciosos i en les malalties immunomediades

UD7 Les respostes immunes en situacions clíniques especials

UD8 Proves diagnòstiques en immunologia clínica

UD9 Teràpies basades en immunologia

Metodologia

Metodologia

L'assignatura es desenvolupa durant solament un quadrimestre i conté molts conceptes nous; s'ha cuidat de que a mesura que s'exposen i discuteixen els conceptes a classe i als seminaris es vagin realitzant treballs a lliurar al campus virtual o personalment i es contestin qüestionaris en línia. Durant les practiques els coneixements s'aplicaran a casos clínics paradigmàtics. És molt important la feina diària de l'alumne que reforci amb el treball personal els conceptes apresos a les activitats presencials. L'experiència en altres centres europeus, i la pròpia dels cursos anteriors a la UAB, ha demostrat un alt grau d'èxit en la consecució dels objectius docents si se segueix el ritme d'activitats presencials i en línia proposades. Aquesta Guia descriu els continguts, metodologia i normes generals de l'assignatura, d'acord amb el pla d'estudis vigent.

L'organització final de l'assignatura pel que fa al nombre i mida de grups de pràctiques, distribució en el calendari i dates d'exàmens, es concretaran a cada una de les Unitats Docents Hospitalàries (UDH), que ho explicaran a través de les seves pàgines web i el primer dia de classe a cada centre, quan es fa la presentació de l'assignatura pels professors responsables de cada una de les unitats docents.

Pel curs 2015-2016, els professors designats pels Departaments com a responsables de l'assignatura en l'àmbit de Facultat i de les UDH son:

Departament(s) responsable(s): Departament de Biologia Cel·lular, de Fisiologia i d'Immunologia

Responsable de Facultat: Ricardo Pujol Borrell

Responsables a les Unitats docents hospitalàries

- UD Vall d'Hebron: Ricardo Pujol Borrell
- UD Germans Trias i Pujol: Eva Martínez Cáceres
- UD Sant Pau: Oscar de la Calla i Candido Juárez
- UD Parc Taulí: Maria José Amengual

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes magistrals	26	1,04	1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 14, 16
Pràctiques d'aula amb presentació de casos clínics paradigmàtics i demostracions al laboratori dels mitjans diagnòstic aplicats	2	0,08	8, 10, 12, 13, 14, 15
Pràctiques de laboratori	3	0,12	
Seminaris resolució dubtes i autoavaluació (SESP)	2	0,08	1, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 14, 15
Seminaris de temes complexos amb preparació per grups i discussió (SCC)	3	0,12	1, 3, 4, 6, 7, 8, 10, 11, 12, 13, 14
Tipus: Autònomes			
Estudi individual, consulta de la bibliografia, preparació dels temes, resolució dels problemes proposats pel professor i realització de treballs	59	2,36	1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 14, 16

Avaluació

Avaluació continuada: examen parcial de l'assignatura consistent en un qüestionari de respostes múltiples (60) i preguntes curtes (4) amb una ponderació del 60% i 40% respectivament. Aquest examen parcial representa el 85% de la nota de l'assignatura; el 15% restant és per les altres activitats de formació continuada: exercicis de pràctiques, treballs i formularis. Per aprovar l'assignatura caldrà assolir una nota mínima de 5 a l'examen parcial.

Els estudiants que no hagin superat l'assignatura per mitjà de l'avaluació continuada es podran presentar a un examen final sempre que tinguin les pràctiques aprovades. Aquest examen final consta de temes i preguntes curtes que inclouen totes les unitats didàctiques i les pràctiques.

Per ser avaluable l'alumne té que superar les practiques i seminaris (en tots els casos) i presentar-se a l'examen parcial o al final.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Examen parcial combinat test i preguntes curtes	85%	2	0,08	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17
Exercicis i treballs lliurats i corregits al Campus Virtual	5%	2	0,08	2, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15
Resposta formularis als seminaris i practiques (obligatoris)	5%	0,5	0,02	2, 4, 6, 10, 13
Resposta questionaris on line	5%	0,5	0,02	1, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 12, 13, 14, 16

Bibliografia

Textes que es seguiran;

Abul K. Abbas, Andrew H. Lichtman, and Shiv Pillai. Cellular and Molecular Immunology: 8a edició. Elsevier Saunders, 2015. Amb access on line per estudiants; en cas de dificultat amb l'anglès es pot usar el Abul K. Abbas, Andrew H. Lichtman, and Shiv Pillai. Immunologia básica. 4a edició espanyola 2013.

Kuby - Immunology. 7a edició Ed. WH Freeman 2013; en cas de dificultat amb l'anglès es pot usar el "Immunología" de Kuby, 6a edició en espanyol.

Peter Parham; The Immune System, Garland Science, 4rd edition, 2014.

Leonardo Fainboim y Jorge Geffner. Introduccion a la inmunologia humana 6a edició, 2011.

Altres textos de qualitat,

Lecture Notes: Immunology Ian Todd and Gavin Spickett Wiley-Blackwell. 2011.

Murphy, Kenneth. Janeway's Immunobiology. 8th ed. Garland Science, 2011.

Roitt's Essential Immunology, Peter J. Delves, Seamus J. Martin, Dennis R. Burton, Ivan M. Roitt Wiley-Bolcall, 2011.

Textes de consulta

Fundamental Immunology. WE. Paul. 7a edició (2012). Ed. Lippincot Villiams & Wilkins (per consultes en profunditat).

Clinical Immunology, Principles and Practice. Robert R Rich. 4ª edició Mosby, 2012.

També es recomanen els apartats dedicats a la Immunologia dels textos de Medicina:

Medicina Interna. Farreras. 17a edició (2013). Ed. Elsevier.

Recursos a la xarxa

[Harrison's online, part dedicada al sistema immunitari](#). (Ordenadors biblioteca UAB)

<http://www.roitt.com>, Figures, questionaris de auto- aprenentatge,

i naturalment....podeu trobar molta informació a la Wiquipedia i als portals de la Societat Catalana d'Immunologia: www.sci.cat i la Societat Española de Inmunología i de Federation of Clinical Immunology Society (www.focisnet.org)

Una bona revista d'immunologia en obert <http://www.frontiersin.org/immunology>

Videos on line

[Els increïbles videos de microscopia multifotónica de Ronal N Germain](#)

[Laboratori de von Adrian](#)